

prisiljena, si starejšega in skušenejšega zdravnika, nego je Žižek, poiskati. Omenil sem še, namesto da tako vi-oko računni, bi se bil on kot korenjaški vrli Slovenec raji bogato Slovenko oženil, vsaj jih je imel na izbiro, ne pa ptujko „trdo Nemko-Bamko“ brez vse slovenske vednosti ter kavarno-kasirko brez premoženja. Stem sem čisto resnico izrazil, kakor je vsak popisuje! a potem pa toliko hrupa, razželenja in grozenja. — 2. Dru Hrašovecu pa sem očital zopetno nepotrebno zagovorništvu, kar je tudi že Štajerc prinesel, ter ga opomnil na leto 1897, ko me je zaradi neznatne malenkosti iz Celja v Marenbergu preganjati hodil, ter zato nič manj nego „sto“ gld. od mene zahteval, ki sem imel po 27, 36, potem 45 gld. na mesec plačila; a g. sodnik mu je le 40 gld. odmeril. Ker jih pa nisem mogel naenkrat izplačati, me je še on (dr. Juro Hrašovec) enkrat za denar tožil, ter zopet novih 10 gld. škode napravil. Naznanil sem namreč svojega šolskega načelnika okr. šol. svetu, ker za šolo nišesar ni skrbel in me tako pri uku zadrževal in mi težavo delal, ter sem mu zavoljo tega „malomarnost“ očital, in zato me je tožil po dr. Hrašovecu, kakor je tudi poprej po dr. Dečko večni tožitelj bil. Se-li 'to ne reče: Ti slovenski učitelj žeri travo, prst in kamenje, če imaš še tako malo plačilo, ali pa stradaš kot pes, da le mene kot doktorja plačaš!! Vprašam končno oba dohtarja Hrašoveca in Božiča, ali hočeta, da celo tedajno obravnavo in poznejše pogovore s Hrašovcem natanko popišem v začudenje in posmeh vajnih tovarišev in čitajočega ljudstva?!

Okolica Celovca. V zadnji številki „Š-Mira“ je prišlo naznanilo, da se je moralo neko deklico na grabštajnski šoli zaradi nenravnosti izključiti. „Š Mir“ porabi to priliko, da hujaka proti šoli. Ali mi vprašamo: Kdo pa je kriv, ako pomeša n. p. kakšni kaplan strup v mašno vino, da umori svojega župnika, kakor se je to pred par leti na Koroškem zgodilo? Ali kdo je kriv, ako omadežuje župnik (kakor n. p. Ilešič v sv. Bolfengu), šolarske deklice in jih sili potem še h krivi prisegi? Ali je tega tudi ljudska šola kriva? Ali niso bili ti duhovniki v duhovniškem vzgojevališču in so tam mnogo molili? In vse ni nič pomagalo! Ako napravi šolarica greh, potem hujskajo črnuhi takoj proti šoli. Ako pa napravi kakšni kutar lumparijo, — potem, kmet, je to kaj drugega. Potem se molči o stvari ali pa se laže ter zavija. V tem tiči hinavščina klerikalnih listov. Tako hočejo ljudi na klerikalne limanice loviti. Ali k sreči postaja v ljudskih glavah že precej svetlo. Kdor pozna namene zakotnih listov kakor „Š-Mira“, ta obrne politikujoči in hujskajoči duhovščini hrbet. In tako je prav!

Svetna Vas. (Dopisunu „Mira“ iz Kaple v Rožu.) Sicer ni moja navada, pečati se z subjektom takega „kalibra“, kakor je znani mazač v Kapli, ker se preveč ogrdim, a misleč, da morda ni vsakemu dušnemu siromaku (za take spoznam sodruge „Š-Mirove“ stranke) znano, kdo cedi svoje strupene sline po moji osebi, hočem ga malo opisati. V resnici sta dvojčiča, pribandrovca. Po mišljenju zraščena kod siameski dečki. Po obrazu ališita v tisti razred „Interesantnega lista“, ki ima napis: „Wer weiss etwas? Eden ima brado, drugi pa je obrbit. Prvi „zmoha“, drugi „zvoha“ in zmaže. „Mir“ pa na taci prinese. Obadva živita v Kapli od dobrot neumnih ljudi, ki njima nosijo božji dar. Moj bog! dan današnji je pač praktično, nič ne delati, pa z žaklom in tabelco pbitirati, še to ni treba, neumneži sami prinese in so še hvaležni, če se sledni beliči pobere! Pri tem, pri obrekovanju poštenih ljudi in huskanju se najdeta dvojčiča. Strah in velik smrad pa bo svet napadel, ko se bo o njih začelo mazati, po fari se že zdaj ovoha! Na slednjič pa bo morebiti še mazač „mohija“ snedov, kakor Chronos svoje dece! Prinesite mi vode, da si roke operem!

(Nadaljevanje dopisov se nahaja v prilogi na 10. strani. Istotako rubrika gospodarstvo.)

Somišljeniki, pozor!

V nedeljo po praznikih, to je 29. decembra ob 10. uri dopoldne se vrši shod „Štajerčeve“

stranke pri g. Schosteritsch-u v Št. Vidu pri Ptuj-u. Več se razvidi iz vabil, kojih pošljemo svojim zaupnikom. Delajte in agitirajte, da bode shod mnogoštevilno obiskan. Na delo!

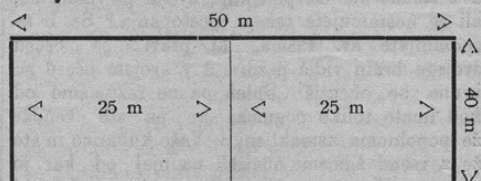
Poizkusi z umetnimi gnojili.

Vsi tisti posestniki, kateri so pri podpisnem prosili za brezplačna gnojila za poskus, dobijo te dni pismo, kojemu naj nemudoma odgovorijo, na kar se jim bodo umetna gnojila vpsalala.

Vsak poizkuševalec dobi brezplačno 100 kg Tomaževe moke in 30 kg. Kalijeve soli in se more po sledečem navodilu ravnati:

izbere se za poskusne parcele kolikor mogoče ravninski negnojeni travnik, katerega ne poplavi voda in tudi ni preveč močvirjen.

Na takem prostoru se zmerite 2 enako veliki parceli vsaka po 1000 m. najbolje tako, kakor kaže slika, da se namreč vzame na eni strani pravokota 50 m. dolga, druga pa 40 m. taki pravokot meri 2000 m. in se na dalji strani razpolovi, tako dobimo 2 pravokota 25x40 in toraj pripravne poskusne parcele, katere se morajo z debelimi klini zaznamovati.

Leva poskusna parcela vstane negnojena, na desni parceli pa se gnojila dobro pomešana enakomerno raztrosijo in sicer se more trositi v tistem vremenu in nizko, da se čez parcelne meje ne kadi.

Trositi je najboljšee takoj, ko ljubite gnojila, če le ni zemlja zmrzla.

Spomladi se morajo poskusne parcele dobro osnažiti.

Seno kakor otava se mora na obeh parcelah posebej pokositi in posušiti. Za vaganje pa je najboljša mesečna vaga (Mondwage); glej sliko v moji knjižici.

Isti poskuševalci, kateri bodo poskuse natančno izvršili se ne bodejo le sami hasnili ampak bodejo tudi svojim sosedom v dober vzgled.

Najboljše uspehe in veselo novo leto!
V Kačjem dolu dne 15./12. 1907.

Andrej Drogenig, kmetovalec.

Novice.

1908.

Zopet je minulo leto. Ako se za trenutek ostavimo, se nam pač dozdeva, da koraka čas z velikanskimi koraki. Ozmimo se okoli sebe: Ali so še vsi tukaj, s katerimi smo lani novo leto praznovali? Ali ne počiva že marsikdo v hladni gomili, kateremu smo lani še roko stisnili in srečo želeli? Ali ni na naših glavah že nekaj sivih las?... Z velikanskimi koraki odhaja čas. Danes smo še otroci, ki živimo liki rožam v varstvu materine ljubezni, — jutri nas pahne nemila usoda že v brezsrčni svet, — pojutrajnem pa že počiva v našem naročju dete. In potem? Potem postane to dete veliko, nas pa nesejo po tibi poti v sence pokopaliških cipres... Ali to je večni red! Ozmimo se za trenutek na preteklo leto. Kaj nam je prineslo, kaj vzelo? Osebnou vè vsak svoje razmere in menda nikogar ni, ki bi se ozrl s čistim veseljem ter s polno zadovoljnostjo nazaj. Trpeli smo leta 1907, kakor smo trpeli leta 1906, 1905 in preje. In trpeli bodedmo bržkone tudi leta 1908, ako ne zadenemo v lotriji... Ali zopet resno! Kaj nam je prineslo preteklo leto v političnem oziru? Ali nam je vlada gospodarski položaj zboljšala? Ali ima ljudstvo svoje zastopnike v državni zbornici? Ali nam grè zdaj za trohico bolj nego lani? Zdi se nam, da ne! Dobrote vlade in dela poslancev ne čutimo. Eđnako, vedno ednako slabo nam gre. Ali so naši prvaški nasprotniki tekom leta drugačni postali? Da, postali so drugačni, — namreč ljudstvu še bolj nevarni in škodljivi! Celo leto nam ni prineslo drugega nego boj proti hinavščini, laži, proti zlorabi vere in oduštvu. Vsak dan so nas oblijali z gnojnico svojih

laži! Naš pogum pa je ostal vedno ednak. Mi ne trepetamo pred nasprotniki! Mi se jih ne bojimo! In — to obljubimo v zadnji letošnji številki nevstranešnega našega lista, — tudi v bodoče ostanemo krepki in pogumni! „Štajerc“ se ne spremeni. On ostane zvest svojemu načelu, da ima kmet svojo pravico in da je kmetu vso hujskanje škodljivo. Skušali bodedmo v teku leta 1908 povečati našega „Štajerca“. Prinašali bodedmo lepe članke, potrebne gospodarske nauke, zanimive povesti in tudi lepe slike. Vsem onim, ki se borijo na Štajerskem in Koroškem za ljudske pravice, ki se bojujejo za svitli vzor resnice, — vsem tem bode služil naš list. Ali v ta namen je potrebno sodelovanje vseh somišljenikov in prijateljev. Razširjajte torej naš list, naročujte ga nevstranešno! Tisti, ki so z naročnino zaostali, naj jo vpsoljejo, kajti tudi mi moramo vse svoje dolžnosti pokriti. Naročnina se plačuje naprej. S tem, da želimo svojim prijateljem največ sreče v novem letu, kličemo jim pogumno: Na delo za napredno stvar!

Izdajalci! Druzega imena ne zaslužijo! Pred odločitvijo smo napisali besede, ki jih je izrazil voditelj avstrijskih kmetov Hohenblum: Tistim poslancem, ki bodejo glasovali za avstro-ogrsko nagodbo, naj se pritisne pečat izdajalstva na čelo. Zakaj? Ker je ta nagodba največji zločin, ki se je storil nad avstrijskimi narodi. Naj še enkrat številke govori! Avstrijci smo dobili od te nagodbe vsled 2% nega znižanja kvote in drugih manjših stvari nekaj čez letnih 5 milijone kron dobička. Ali vsled nerazdeljenja colninskih dohodkov, pri blokni renti itd. so dobili Ogrri letnega dobička za 35 milijone kron. 35 manj 5 je 30! Torej vtnakejo Košutovci vsako leto 30 milijonev kron v šep. To so številke, ki se ne dajo izbrisati s praznimi besedami in zlatimi obljubami. In s skrivni na temu so klerikalni prvaški poslanci s Plojem in Grafenauerjem vred, ki so ali za nagodbo glasovali, ali pa pobegnili. Fej izdajalci!

Spominska tabla. Treba jo je postaviti, spominsko tablo, — postaviti tistim „slovenskim“ poslancem, ki so imeli predrznost, glasovati proti ljudstvu in za vlado. Za avstro-ogrsko nagodbo, ki požre avstrijskim narodom vsako leto najmanje 30 milijonev kron, so glasovali sledeči štajerski, koroški in kranski slovenski poslanci:

- Dr. Anton Korošec
- kmet Pišek
- kmet Roškar
- poštenjak Gostinčar
- duhovnik Gregorčič
- Hočevar
- čedni Jaklič
- duhovnik dr. Krek
- kranski Pogačnik
- hofrat Povše
- klerikalni liberallec Šuklje
- ožlindrani dr. Šušteršič

Te poslance treba postaviti ob „pranger“, ob kamen sramote. Eđnakovredni pa so tisti, ki niso bili v trenutku nevarnosti na svojem mestu. Nekateri so namreč raje iz zbornice pobegnili, nego da bi možato proti vladi glasovali. Ti ljudje so ravno tako kakor prvi izdali in prodali interese svojih volilcev. In med temi ljudmi sta zlasti dva, ki ju je treba napisati istotako v spominsko tablo prvaške sramote. Ta dva se imenujeta:

- hofrat dr. Miroslav Ploj
- in orglar Grafenauer.

Kmetje! Kadar greste v davkarijo in prinesete zadnje krvave svoje krajcarje, — kadar vam zarubijo zadnjo kravico, — kadar kliče lačna vaša deca zamanj po kruhu, — takrat se spominjajte teh imen, takrat se spominjajte poslancev, ki so vas prodali za Judeževe groše...

Shod v Ptuj-u. V nedeljo, 15. decembra se je vršilo prvo zborovanje „Štajerčeve“ stranke v tej zimi. V veliki dvorani ptujске kazine se je zbralo precejšno število okoliških kmetov. Skoraj vse večje občine in vasi okoli Ptuj-a so bile zastopane. Otvoril je shod upravnik našega lista, gosp. F. Malenschev ter izročil zboru tudi pozdrave okrajnega načelnika g. Orniga. Za

predsednika je bil izvoljen vrli naš posestnik
Indisch starejši iz Leskova. Pozdravil je
avžoče in podlil besedo našemu uredniku g.
Linhartu. Le-ta je v čez uro trajajočem
govoru pojasnil nevarnosti in škodljivost avstro-
grske nagodbe. Na podlagi uradnih števil
kazal, da je pogodba za nas škoda, ki nam
vinaša letno za 30 milijonov kron izgube.
Nadalje je govornik z ostriimi besedami bičal
najstarejši klerikalno-prvaški poslance in raz-
belačil lažnivost klerikalne politike. Živahno
dobravnanje je sledilo temu govoru. Ker se ni
nikdo več k besedi oglasil, zaključil je predse-
dnik g. Windisch zborovanje, ki se je izvršilo
brez vsacega motenja. Drugi shod se je vršil
nedeljo v Strazgojncih pri Pragerskem. Poro-
čali bomo o njemu prihodnjič.

Iz Spodnje-Štajerskega.

Zmaga pri volitvah celjski okrajni zastop. 20
let je minulo, odkar je vlada pripetila svoj tilnik
nad prvaštvom in zagotovila nadvlado prvakov
celjakev okrajnem zastopu. Kako so prvaki
"gospodarili", je itak znano. Zlasti dobro ilustrira
prvaško "gospodarstvo" slučaj tajnika Kozema.
Kakor znano, je ta leta dolgo ljudske denarje
pradel in jih zapravil. brez da bi mu ostavili
praki to počenje. Okraj je hudo trpel pod
njeno vlado. Te dni pa je prišla brzokavka, da
prvaštvu po 20 letih krivični vladi odklenkalo.
odločilni kuriji veleposestva so namreč na-
rednjaki s 40 proti 37 glasovi
m a g a l i. Prvaški volilci so prišli pod vodstvom
duhovnikov in advokatov; v prvi vrsti je bilo
dr. Povaleja, propalega kandidata in fi-
nancerja, nadalje se je v to družbo mešal tudi
salanec Roblek; videti je bilo tudi opata Ograjni
in druge. Volitev se je izvršila tako-le: Okrajni
komisar dr. Brecher je vodil volitev s pomočjo
želnega odbornika g. Stallner in dr. Josip
Serneca. Že pri volitvi volilne komisije je prišlo
do burnih prizorov. Posebno odlikoval se je
Povalej, katerega so savinjski kmetje v državno-
borski volitvi tako temeljito povalali. Pri volitvi
obilne komisije je bilo 40 naprednih in 40
prvaških glasov oddanih. Komisar je odločil, da
se stranki sporazumiti ali pa naj odloči
v. Zdjaj je ostal celjski župan dr. Jabornegg
predlagal v resnih besedah ednako razdelitev
mandatov; 5 mandatov naj bi pripadlo napred-
njakom, 5 pa prvakom. Kar je bilo kmetov med
prvaškimi volilci, so bili temu predlogu prijazni.
Volitvi voditelji so jih tako dolgo obdelavali, da so
zopet podali. Tako ni prišlo do sporazumljenja.
Zdjaj je ostal dr. Jabornegg še enkrat in izjavil,
da morajo prvaki vse posledice te trdovratnosti
na se nositi, kajti naprednjaki so hoteli pametno
sporazumljenje. Naj torej žreb odloči! Komisar
je vrgel listke z imeni v kolo in — sreča je
bila naprednjakom mila: v volilno komisijo sta
bila izvoljena 2 naprednjaka in 1 prvaški du-
hovnik. Potem se je vršila glavna volitev iz
veleposestva. 3 prvaških nepostavnih glasov je
bilo razveljavljenih. Tako je bilo oddanih za
prake 37, za naprednjake pa 40 glasov. Izvoljeni
so bili: veleposestnik Hubert Galle, župan dr.
Jabornegg, direktor Karl Jellek, veleposestnik
Schoungg, veleposestnik Lenko Josef, pl.
Byer, baron Rahling, učitelj Julij Sadnik in
govec Franc Zottl. Torej zmaga! Veselje je
bilo velikansko. Drugi dan se je vršila volitev
akupine najvišjih davkoplačevalcev industrije
in trgovstva. Izvoljeni so bili: gg. Jos. Kösig,
H. Rakusch, Maks Reuscher, Oto Schwarzl, F.
Muenberg, Karl Teppi E. Unger-Ulmann, A.
Westen, Avg. Westen in Hans Wouk. Devet
družinskih zastopov imajo spodnjoštajerski napred-
njaki v roki, zdaj so dobili desetega. Gospodarski
predek celjskega okraja je s tem zasigurjen.
Mi gremo naprej!

Smola kaplana Koprivšeka. Res, smolo,
niko smolo ima ta "črni srakoper" v Ptuj,
kaj je igral "rešitelja" duš in hotel prepo-
dati uredniku "Štajerca" čitanje "Štajerca"...
poročali smo že zadnjič v telegrafih o sklepu
člinskega sveta v Ptuj. Stvar je namreč sle-
deča: Kaplan Koprivšek — Ptujčani ga imenujejo
Brennesselmann — se je v kratkem času
postavil v živo nasprotje z vsem prebivalstvom
okraja. Za časa državnoborskih volitev je skakal
toli kakor halčzanski zajec in agitiral za
stega graškega prodajalca kvargeljov Krem-

serja, ki se je potem v Mariboru napil, da je
bil pijan kot kanon. Že takrat so ljudje rekli:
kako to, da se ravno ta črni gospodek toliko
prizadeva, da moti dosedanje dobro razmerje
med prebivalstvom in duhovništvom? In potem
se ga je videlo vsak dan v konjanskem trapu proti
"čitalnici" teči. Čalo se je tudi o njegovem
postopanju v šoli in končno se je sprejelo v
nemškem društvu rezolucijo, v kateri se je
zahtevalo odstranitev tega neprijetnega moč-
karja. Ali mož je ostal. Predznil se je celo,
da vleče prošnjo, naj mu mesto zboljša kate-
hetsko plačo. Tu se pač vse neha! Najprej
pljuje ogenj in žveplo proti mestu, ruje in
peuje, potem pa pride s klobočkom v roki
ponižno prositi, naj mu mesto plačo zviša. Ko
bi malo manj v "čitalnici" zahajal, bi sicer
lahko z dosedanje plačo izhajal. Sicer bo pa to
tudi moral, kajti občinski svet je ednostavno
zrišanje njegove plače odklonil. Obenem je sprejel
predlog, ki se glasi: Mestno predstojništvo naj
se obrne takoj in odločno na knezoškofijski
ordinarijat v Mariboru ter na dekanat v Ptuj,
z energično zahtevo, da se g. Koprivšek iz Ptuja
odstrani. Naj se napravi z ujem karkoli se hoče,
— v Ptuj ga ne rabimo. Smili se nam le
ptujski g. prošt, ki je bil vedno čislani in
pošteni duhovnik in kateremu delajo zdaj taki
mladeni v talarju toliko sitnosti. Ali — proč,
proč se mi pobor, ti črni srakoper...

Uspeh našega g. Drogeniga. Iz Rogaške Slatine
se nam piše: Naš bivši kandidat kmetovalec Andrej
Drogenig je ob priliki protestnega zborovanja zaradi
razdelitev podpor po toči prizadetim posestnikom
le nam, kateri smo ga volili, ampak tudi onim,
ki so stali v drugih taborah, pokazal, da ima
toplo in navdušeno srce za težavni kmečki stan
ne le na jeziku, ampak tudi v dejanju. Dosegel
je z svojim temeljitim in dostojnim govorom,
da se bo vsem potrebnim po toči
poškodovanim posestnikom, ki
niso pri zadnji razdelitvi nič
dobili, še podpora podelila, kakor tudi da
se bode v bodoče v takih zadevah čisto dru-
gače postopalo. Nekemu gospodu pri Sv.
Križu baje zborovanje ni bilo všeč in trdi, da
je to bila reklama za Štajerciance. Naprednjaki,
korakajmo naprej!

"Mučenik" Benko-Cvenkovič ali — prst
božji?! Najnovejše je to, kaj ne? Benko-Cven-
kovič je postal mučenik. Oa dela, on trpi, on
se trudi v potu svojega obraza za svoje volilce.
Kdor tega ne veruje, plača groš. Kdor ne veruje,
da je Cvenkovič mučenik, ta naj pogleda nje-
govo viteško čelo, na katerem je zdaj prilepljen
črni "flajšter"... Kaj za Boga se je zgodilo?
In kje se je to zgodilo? Kako, kedaj in na
kakšni način je postal iz Kranjskega v Brežice
privandran dr. Benkovič "mučenik"? — Tako-
le: Pred kratkemu je bila seja državne zbornice.
V slovanski vzajemnosti z našimi prvaki zdru-
ženi rusinski poslanci so napravili ob tej priliki
velik kraval. V naši zbornici ni nič novega, da
si obetajo poslanci klofute, da pljujejo eden v
druzega, da si mečejo najhujše psolve v obraz,
da živjajo liki haložanski pastirji na "žveglo"
in tako dalje. Ali rusinski poslanci so to pot
vse te lepe navadice avstrijske zbornice preko-
sili. Razšli so namreč svoje mize in neki
mladi rusinski poslanec se tem ni bil zadovoljen.
Vzel je kos razbite mize in ga vrgel z vso
močjo proti krščansko-socialnemu predsedniku.
Pred predsedništvom pa sta stala naš kaplanček
Korošec ter naš dr. Benko-Cvenkovič. Bolje bi
zanju bilo, ko bi sedela vsak na svojem mestu.
Kajti razbiti polen, ki ga je vrgel Rusina
proti predsedništvu, je priletel naravnost v lepo
glavo Benkovičovo in ga ranil; tudi Korošec
je dobil par prask... Tako je postal Benkovič
mučenik. Ali brez šale: Mi nikomur ne privošč-
imo kos lesa v glavo. Ali ko bi se naprednjaku
to zgodilo, bi klerikalni listi pisali, da je to
"prst Božji"... Pa ni, ni "prst Božji"! To vse
ni nič družega, nego uspeh "vseslovanske vza-
jemnosti", — uspeh prijateljskega razmerja, v
katerem se nahajajo naši prvaški poslanci s
Hrvat, Srbi, Cigani, Poljaki in Rusi...

Korajžni Benkovič. Brežiški advokat dr.
Benkovič je imel predznost, da je v svoji znani
surovosti žalil naprednega poslanca g. Marckhla.
Le-ta je možiceljno svoje priče poslal. Kakor
začasa pasjega biča dr. Serneca, pa Benkovič

tudi zdaj ni hotel za svojimi besedami ostati.
Vzel je žalitev nazaj in bil vesel, da ni Marckhl
žnjim tako naredil, kakor — Serneec.

Župan v Turškem vrhu — oproščen. Čudne
stvari se godijo po svetu in marsikaj izgubi
človek res vso zaupanje v pravico. Poročali smo
svoj čas o županu Bratuša iz Turškega vrha.
Mož je bil strastni prvaški agitator, to pa
zlasti po vplivu tedanjega učitelja, ki je zdaj
"častni občan" v Zavrču. V svojem županovanju
pa je postopal Bratuša prav čudno. Za blagaj-
nika je imel Jurija Pungaršiča; ali denar je
imel župan sam v roki. Brez vsakega nad-
zorstva je delal mož z denarjem, kar se mu je
poljubilo. Odbornikom ni nikdar pokazal gotovega
denarja in tudi vprašal ga zato nikdo ni. Pone-
veril je velike svote in ne samo občinskega de-
narja, temveč tudi denarja, ki bi ga moral za
vitriljo okrajnemu zastopu oddati. To zado-
je spravilo tajnika okrajnega zastopa g. Pengu
na misel, da Bratuša krađe. Pregledalo se je
račune in vjelo tička. Mož bi moral imeti 2.842 K
v roki, imel pa je 164 K. Da bi se kazni rešil,
napravil je ta prvaški poštenjak okrajnemu
zastopu in občini dolžni list. Končno se mu je
posestvo tudi razprodalo. 14. t. m. se je vršila
obrnava. Župan Bratuša je vse svoje pone-
verbe priznal. Ali bil je oproščen, ker je povzro-
čeno škodo poravnal, predno je prišlo sodnijsko
naznanilo. Nam ni nič na tem, da bi mož v
luknji sedel. Ali cela razprava dokazuje, da
hodi veliko lumpov nezaprth po svetu. Prvaki
pa so lahko ponosni na svojega somišljenika!

Živnozdravnik Thannhofer je svoj čas
trgovca g. Jos. Schober iz Marenberga in ured-
nika "Marb. Zeitung" g. Jahna tožil, ker sta
mu ta dva razne, naravnost neverjetne lumparije
očitala. Prva razprava je bila pretrgana, 11. t. m.
pa se je vršila druga. Pred sodnijo se je temu
živnozdravniku toliko dokazalo, da ni niti
konca obravnave počakal, temveč jo je raje
preje popihal. Iz obravnave je razvideti, da je
bil Thannhofer naravnost kuga za marenberški
okraj. Kmete in posestnike sploh je mož grozovito
odiral. Računil jim je dvojne in trojne svote.
Zdravil je pa živino na tak način, da bise tega
vsak pohorski pastir sramoval. Nekemu kmetu
n. p. je za zdravljenje 1 konja 160 K računl.
Nadalje se je Thannhoferju dokazalo sleparijo s t.
z v. "Mylosan-Kakao", katerega je drago prodajal,
ki pa ni bil nič vreden. Na podlagi vseh teh
dokazil sta bila obtoženca seveda popolnoma
oproščena. S tem je Thannhofer v marenberškem
okraju nemogoč. Vsa hvala gre g. Schoberju,
da je pogumno tega ždovskega oderuha v prid
ljudstvu vrgel!

Iz sv. Lovrenca pri Mariboru se poroča, da
je kupil graščak Zandonati iz Celja velikanski
pod imenom "Radbachwald" znani gozd za
600.000 K. Ta gozd je eden najlepših na
Pohorju. 40.000 kubičnih metrov lesa se vsako
leto iz njega pripelje.

Novo nemško šolo bodoje uresničili v
kratkem v Polzeju. Mi gremo naprej!

Nemško šolo v Velenju so 15. t. m. otvorili.
Prvaški duhovnik ni hotel prevzeti blagoslov-
ljenja, ali šlo je tudi brez njega. Slavnost je
bila veličastna. Posebnih zaslug si je pridobil
za uresničenje šole trgovec Pivovschil.

V Peklju pri Poličanah zahtevajo uresni-
čenje nemške šole. Za tako šolo bi se pridobilo
do 300 otrok, ki morajo danes prenapolnjene
šole v Poličanah obiskovati. Upati je, da se
bode oblast na željo naprednega prebivalstva
ozirala.

Kmetijski zbor za Spodnje-Štajersko se bode
v kratkem bržkone v Mariboru vršil in so pred-
dela že izvršena. Zbor bode sličen onemu, ki se
je vršil pred kratkem v Gradcu. Opozarjamo že
danes naše somišljenike na ta zbor.

Proračun okrajnega zastopa Ptujkega za
l. 1908 obsega sledeče zanimivo izdatke: Za vzdr-
žanje okrajnih cest 86 035 K, za reguliranje
Drave 8000 K, Pesnice 2000 K; za zgradbo
ceste Janževca-Jiršovca 5660, Podlož-Sisterže
11.600, Medribec-Sv. Florijan 4000 K; za
zboljšanja cest čez Ptujsko goro, čez Grabš-
sko. Sv. Barbara goro in za cesto Mezgovce-
Brezovce 15.000 K. Skupni izdatki znašajo
173.364 K. V dohodkih so sledeče številke za-
nimive: Onkensteinski most 5000 K, podpora
kmetijska družbe za živinorejo 1500 K, deželne

Naš koledar je razprodan. Ne pošiljajte več denarja!

podpore za okrajne ceste 21.500 K in 22.500 itd. O sklepkih seje okrajnega zastopa poročamo prihodnjic.

Proti gospodinski šoli v Ptuj so pričeli prvaki hudo gonjo. Kaj je vzrok temu? Vrag to vedi! Gospodinska šola je prepotrebna in vsak pametni človek mora priznati, da ima g. Ornig v tem oziru veliko zaslug. In vendar psujejo prvaki, češ da se hoče dekleta v tej šoli samo „ponemčiti“. Presneto slaba mora biti „narodnost“ prvakov, ako se zanjo tako bojijo. In lepi „slovenski narodnjak“ mora biti človek, ki postane v 30 dneh Nemeč... Hinavščina je vse to! Ko bi g. Ornig vse svoje premoženje razdelil med halczanske kmete, bi ga prvaki vendar psovali in napadali. Vse je slabo, kar pride od g. Orniga, — to pa zato, ker on ne trobi v farško-prvaški rog.

Sejmi v Ormužu. Leta 1908 se vršijo v Ormužu sledeči sejmi: Letni sejmi, kramarski in živinski: v petek, 10. aprila, ponedeljek, 27. julija in v sredo, 11. novembra. — Mesečni živinski sejmi: v ponedeljek dne 13. januarja, 3. februarja, 2. marca, 4. maja, 1. junija, 6. julija, 7. septembra, 5. oktobra in 7. decembra. — Svinjski sejmi: vsaki torek; ako pade na torek praznik, potem se vrši sejem na delavnik-ponedeljek.

Sejmi v Ptuj leta 1908. Konjski in goveji sejmi se vršijo leta 1908 sledeče dni: 2. in 15. januarja, 5. in 19. februarja, 4. in 18. marca, 1. in 23. aprila (23., tudi letni in lesni sejem), 6. in 20. maja, 3. in 17. junija, 1. in 15. julija, 5. (letni in lesni) novembra, 2. in 16. decembra. — Sejmi z žrebeta mi pa se vršijo: 7. in 21. oktobra, 4. in 25. novembra ter 2. in 16. decembra. — Nadalje se vršijo svinjski sejmi: dne 2., 8., 15., 22., 29. januarja, 5., 12., 19., 26. februarja, 4., 11., 19., 24. marca, 1., 8., 15., 22., 29. aprila, 6., 13., 20., 27. maja, 3., 10., 17., 24. junija, 1., 8., 15., 22., 29. julija, 4., 12., 19., 26. avgusta, 2., 9., 16., 23., 30. septembra, 7., 14., 21., 28. oktobra, 4., 11., 18., 25. novembra, 2., 9., 16., 23., 30. decembra. — Živino se pripelje od 6. ure zjutraj naprej. Do 7. ure smejo na sejmističe le tisti, ki priženejo živino. Prodaja živine izven sejmističa je prepovedana in se kaznuje.

Od Velike nedelje nam piše prijatelj sledeči pogovor: „Dober den Ti Bog daj, Matjaš, kom pa greš tak naglo?“ — Gorta k Vičanskemu rihtari. — Hanza: „Pje to je glih fein, te ma si pajdašla, jaz tudi grem kjemi, e si že bija gda tam gor?“ Matjaš: „Ne še nigdar, pa najnó vem ge je, kakši je, pa ker ge je, da že brž ovi ti stari krez eno leto po volitvi podira, kaj bi rad duže rihtar bija“. — Stoj Matjaš malo, te mo Ti jaz nekaj poveda. Jaz pa vem ker je, pa ge je, jaz som že bija prijem. Še je sploh ti stari rihtar, de še je ne yün tisto podiranje. Tak ti je en stori pükľava pa že včista seri en strašen klerikalec, pri sv. Tomaži napre moli reženkranc v cerkvi. Gda ma ta prišla moreš pasko meti, kaj neboš kaj zakleja, ovači bi ge ša on tomasoškemi tehanti pravit kaj mi klejemo in kunemo pri Vekoj Nedelji“. — Matjaš: Oje Hanza, kaj mi to praviš, se pa tak pa ne klejemo še nam je toga nikol ne „Štajerc“ povedo, da bi kleti mogli, le hodma hitro, jaz bi ga že rad vida, kakši je pa kak je pri njem pobožno, če resen s tehantom pajdaši“. — „Te pa le hitro hodma, ains cvaj, kaj ma pred tam. — Ains, cvaj, ains, cvaj, viš ga le tü glih je doma. Zdj pač pasko mejma, toti je veš eno malo več, kak drugi rihtari: ker je že eno leto posilrihtar. Pst, pst, kaj naj nede čüja, to je jegov sin, ki je tak prestrašen. — „Dober den Bog daj. „Ge so oča?“ — „Kaj bi žnjimi rada?“ — „Nekaj bi nama napisali“. — Kaj napisali? Kaj oni vejo pisati, jaz vem pisati, mo vama že jaz napisa. — „Prosimo, to pa le. (Po končanem pisanju): „Ne režite v kraj drugo prazno polovico papirja, morebiti se bom to nūca pred sodnijo. Pje pajdaš zdaj poč skočima. Srečno mladi puba. Zdjaj pa po malem hedma. Jezuš Kristuš, e si ga čüja kak je začēja kleti, ko je je klobük obetla vrga, gdo si me ti reka kaj nebi praznega papira vkraj reza, kak je krucifikse zganja. Ja takše kletvice se sen jaz nigdar ne čüja, jaz sen misla, da de tak le gromska strela vnjega počila. Pje Hanza toti je včista

nor“. — Na sprotlje je enok „Štajerc“ pisa še veš tisto, kak so pr Tomaži pobožni lidje, kaj bi noč in dan v cerki tičali. O ja, vem še tisto, če so vsi tak pobožni kak je toti njegov sin, te ma mija gotovo vnebesah. — „Zdjaj pa le hodma ains, cvaj, daleč še mama do Vekē Nedle. Te pa le hitro hodma, ains, cvaj, ains, cvaj, bekalšrit ains, cvaj“.

Ogenj. 18. t. m. je gorelo pri posestniku Drogeniv v Zg. Rodvini. Škode je za 4000 K. Požarne brambe so bile takoj na mestu.

Mariborska porota. Srojo ženo sežgati je hotel Alojz Stigar v „Stadtbergu“ pri Ptuj. Žena mu je namreč pobegnila, ker ji je vedno grozil. Stigar je mislil, da je skrita v vinčarnici Vrabl je tam zažgal. Sedel bode zato 5 let v težki ječi.

Sodnijskim tolmačem v Ptuj sta imenovana g. poštna asistenta Mih. Scholler za madžarski in Franc Jurin za hrvaški jezik.

Celje. Tukajšnji trgovci so sklenili, da ne bodejo dajali kupcem novoletna darila. Navada novoletnih daril je sama ob sebi grda in se zgodi le na troške kupcev.

Iz Koroškega.

Korošci! Novo leto se bliža in treba je izpregovoriti resno besedo. Kajti razmere na Koroškem so se v zadnjem času temeljito spremenile. Dolgo je bila Koroška dežela za prvaše nakane „tužni Korotan“. Ali odkar se je preselil ljubljanski dr. Brejc v Celovec in stopil v zvezo s Podgorci in Ražuni, pričelo je po Koroškem tako divjo hujskanje, da je težko kaj ednakega v drugih deželah najdeti. Opozarjamo le na tiste češke farje, ki „rešnjejo“ slovenščino po Koroškem. Opozarjamo na prijatelja alkohola Svatona, na Gabrona itd. Opozarjamo na zlorabo spovednic ter prižnic, ki smo jo v našem listu tolikokrat opisovali. Opozarjamo na dejstvo, da se je celo križe iz grobov trgalo in to edino iz političnega ter narodnostnega sovraštva... To je delo Brejc-Podgorčevne stranke. Mi smo celo prepričanja, da orglar in poslanec Grafenauer ni sam toliko kriv teh fazmer, nego njegovi svetovalci in voditelji v prvaško-dohatarskih frakih ter farških talarjih. Grafenauer je le orodje v roki enega Brejca ali enega Podgorca. To je lahko dokazati. Grafenauer je bil najprve hudi nasprotnik kranjske ožlindrane klerikalne stranke. Ali na komando Brejca ter Podgorca se ji je pokoril. Grafenauer je bil najprve nasprotnik klerikalni zvezi državnozbornskih poslancev. Ali na komando Brejca in Podgorca je pristopil tej zvezi. Grafenauer je bil najprve nasprotnik avstro-ogrski nagodbi. Ali na komando Brejca in Podgorca je pobegnil iz dvorane v hipu, ko bi imel glasovati proti ljudstvu škodljivi nagodbi... In ti ljudje, ta čudovita deteljca Brejc - Podgorc - Grafenauer kriči po Koroškem, da hoče ljudstvo pred revščino obvariti in ga pripeljati v deželo, kjer teče med ter mleko! Ob novem letu opozarjamo koroško ljudstvo še enkrat na škodljivo delovanje teh ljudi. Naj govori karkoli hočejo, — glavni namen jim je, da razbijejo sporazumljenje, ki je vladalo doslej med nemškimi in slovenskimi Korošci. Doseči hočejo, da bi vsak slovenski kmet bljuval ogenj in žveplo na nemškega kmeta, — da bi se vsako gospodarako delo onemogočilo, da bi ljudstvo v neumnosti hiralo in poljubovalo še tisto palico, s katero ga bijejo. In zato hujskajo, da je vera in da je narodnost v nevarnosti. Ednaki pa so pristaši nove struje, ki trosi s svojim hinavskim listom „Korošci“ ljudem pešek v oči. Tudi tej stranki je narodnostna gonja prva skrb. Vse drugo jih ne briga, — ali da bi nahujkali ljudstvo proti Nemcu in potem v kalnem ribe lovili, — zato porabijo vsa sredstva. Tako ponavljamo ob slovesu starega leta in prihodu novega le to, kar smo vedno naglašali: „Štajerc“ je edino glasilo koroških in štajerskih kmetov. „Štajerc“ je vedno ednakega prepričanja in zatorej — na delo za „Štajerca“:

Orglar Grafenauer je govoril in sicer veliko ter dolgo govoril. On zna torej več nego hruške peči. Pri glasovanju o avstro-ogrski nagodbi jo je sicer raje iz dvorane popihal, da se ne bi vladi zameril; pomagal je s tem, da se avstrijskemu ljudstvu vsako leto 30 milijonov kron iz

žepa vzamē. Možati poslanec bi ostal tukrat dvorani in glasoval. Ali Grafenauer je šel v tem najresnejšem hipu raje v oštarijo. Potem pa razpravi državnega začasnega proračuna pa je Grafenauer govoril. In nekaj je v prvi vrsti sledečo modrost: „Jaz sem največji nasprotnik naše vlade; imel bi torej dovolj vzroka, da glasujem proti vladi. Ali glasoval bodem le za vlado, kajti ona kaže vsaj željo, da hoče nas koristiti“... Čudna je ta pesen, kaj? Orglar Grafenauer je strastni nasprotnik vlade. Ali kadar mu vrže vlada palico po tleh, takrat je orglar Grafenauer prav pridno apertora. On je nasprotnik vlade, ali kar vlada hoče, to stori Grafenauer. V svojem govoru je razvil Grafenauer tudi sledečo „mi-li“: „Število nemških ljudskih šol se vzdržuje umetno.“ — Tu je posegel napredni poslanec Nagela v besedo in vprašal: „Za koliko slovenskih šol je prebivalstvo prosilo, da se utrakvizirajo?“ — Na to vprašanje ni vedel orglar odgovora. Zato mu je prišlo k štajerski kaplan Korošec na pomoč ter zaklical: „Vsed hujskanja!“ — Korošec si predreži, očitati d ugim hujskanje! Naprednjak Nagela mu je dal pravi odgovor, ko je zaklical: „Naši koroški Slovenci se ne pustijo hujskati!“ — Kranjski klerikalec Povše je vprašal: „Zakaj pa je bil Grafenauer izvoljen?“ — Nagela: „Mi vemo dobro, kako je bil izvoljen! (namreč s zlorabo prižnic in vere, z goljufigo najhušje vrst). Nadalje je Nagela Grafenauerju vrgel besedo v obraz: „Vi morate tako govoriti, ali vaše prepričanje ni to!“ S tem je Nagela pravo zadel. Grafenauer nima svojega lastnega prepričanja, — on je le orodje v farško-dohatarskih rokah. In taki poslanci — ne bodejo Korošče rešili!

Po svetu.

Ljubi „Štajerc“! V neki gostilni se kmetski fanti pretepavajo. Nakrat stopi krčmar mednje in zakliče: „Fajrad gospodi, vsak še eno klofuto in potem plačati!“

75 knapov zasulo je v Birminghamu vsled razstrelbe plinov. Skoraj vse je potegnilo grozno razmesarjenje kot mrliče iz jame.

Književnost in umetnost.

Novo železniške zveze iz Dalmacije, kakor jih določa sprejeta pogodba, se že nahajajo na novi, ravnokar izšli prometni karti Avstro-Ogrske G. Freytaga (G. Freytags Verkehrskarte Österreich - Ungarns). Merilo 1: 1,500 000, velikost 71 : 98 cm. Založba G. Freytag & Berndt Dunaj VII/I. Schottenfeldgasse 62. Karte te firme so sploh imenitne, natakoo delane in jih je ravnokar izšla, obsega vse v prometu ali zgradbi stoječe železnice, vse resne projekte, vse železniške in poštne kraje, oddaljenost enega od drugega v kilometrih in mnogo drugega zanimivega gradiva. Karti košta K 2.— in jo še enkrat priporočamo.

Brzjav.

Dunaj. Tako zvane delegacije so izvoljene. Kakor znano, obstojijo delegacije iz 40 poslancev državne in 20 gospodske zbornice. Dovoliti imajo svote za skupne potrebščine. Na prvi seji se je predložilo proračun za l. 1908. Številku tega proračuna so naravnost grozne. Skupne potrebščine znašajo namreč skoraj 387 milijonov kron. Le za armada se zahteva skupno skoraj 312 milijonov, za mornarico pa 57 milijonov. Za vojaščino sploh se zahteva skoraj 19 milijonov več nego lani. In to zdaj, ko krvavi avstrijsko ljudstvo iz tisočih ran...

Pittsburg (Sev. Amerika). V jami Darc-Mine se je zgodila velikanska razstrelba. 500 rudarjev je zasutih. Ker gori v jami, je rešitev izključena. Nesrečneži so večinoma Ogrji in Amerikanci.

Palermo. V vili Latarani v Palermi (Italija) se je zgodila dinamitna razstrelba. Dve hiši sta se podrli. Ponoči so potegnili 45 mrličov iz razvalin.

Loterijske številke.

Gradec, dne 14. decembra: 84, 49, 17, 29, 25
Trst, dne 7. decembra: 61, 43, 76, 79, 51